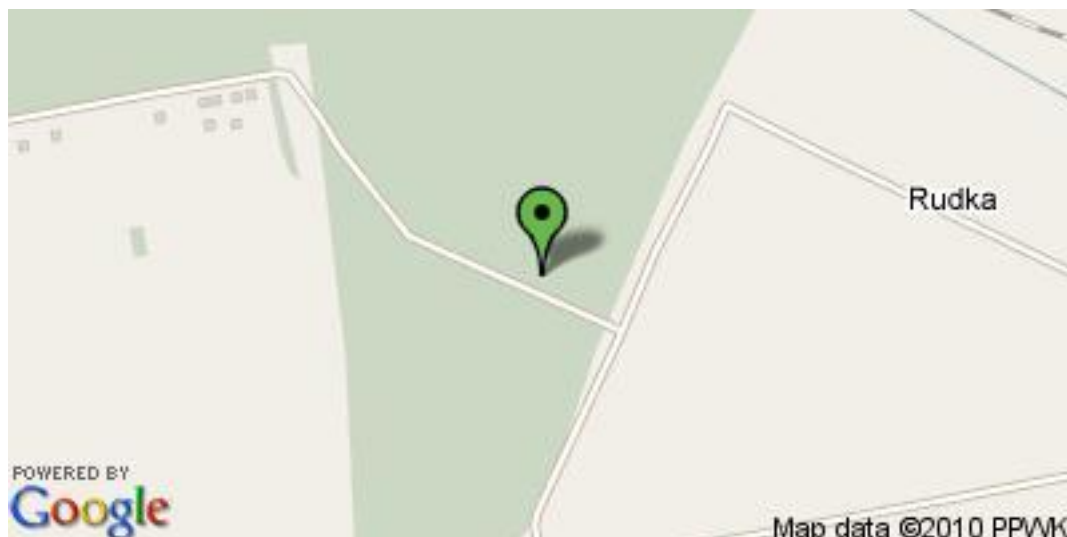

Zabytkowy zespół sanatorium

Współrzędne: Szerokość - 52.154346, Długość - 21.827087

Rudka, gmina Mrozy

W 1898r. na posiedzeniu Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego dr Teodor Dunin, przedstawił projekt założenia sanatorium dla piersiowo chorych niezamożnej ludności. Jego projekt poparli wybitni naukowcy. Wybrano Rudkę koło Mrozów, znanego uzdrowiska w Polsce.

Ziemie - 10 ha lasu - pod budowę sanatorium ofiarował ówczesny właściciel majątku Kuflew, książę Stanisław Lubomirski. Zebrano 80.000 rubli, w tym 16.000 ofiarował dr Dunin oraz wspierająca go żona Zenajda, która była jak to w dniu otwarcia określił dr Józef Jankowski "sercem budowy". Komisja przyjęła plany sporządzone przez warszawskich budowniczych: Stanisława Lilpopa i Karola Jankowskiego. Budowa rozpoczęła się w 1902 roku. Zbudowano kolejkę konną, aby wozic materiał budowlany do przyszłego sanatorium, oddalonego 2,5 km od stacji w Mrozach.

Na uroczyste otwarcie sanatorium w dniu 29 listopada 1908 roku przybyło ponad 100 zaproszonych gości, głównie lekarzy, z prezesem Komitetu Budowy doktorem Duninem na czele. Po zniszczeniach wojennych, w maju 1945 r. Sanatorium zostało uruchomione na nowo. Pomoc ze strony państwa, władz gminnych, starania długoletniego dyrektora, dra Zygmunta Śladkowskiego oraz ofiarność i wysiłek pracowników pozwoliły w szybkim tempie uzupełnić straty i rozwinąć pełną działalność o nowe kierunki lecznictwa.

W 1950 r. w oparciu o uchwałę Rady Ministrów, sanatorium w Rudce zostało upaństwowione i automatycznie zakończył swą działalność Komitet Sanatorium z doktorem Marcinem Kasprzakiem na czele. Uzdrowisko nadal funkcjonowało jako sanatorium przeciwgruźlicze. Od 1976 r. zmieniła się jedynie nazwa na Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc w Rudce i cały czas trwały różnorodne zajęcia edukacyjne i rozrywkowe oraz formy życia kulturalnego. Przyjeżdżali ludzie pióra i artyści. Gościli tu m.in.: Melchior Wańkowicz, Wojciech Żukrowski, Teresa Bojarska, Hanka Bielicka, Kazimierz Brusikiewicz, Rena Rolska, Edward Dziewoński, Wojciech Siemion i inni.

Przez 92 lata Rudka pomagała zwalczać gruźlicę, od 2001 roku zmieniła profil działalności, pozostawiając lżejsze choroby dróg oddechowych i oskrzeli, a miejsce gruźlicy zajęła rehabilitacja i Zakład Opiekuńczo Leczniczy.

[Skrót tekstu Panią Danuty Grzegorzyc - Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Cegłowie.](#)

Zespół sanatorium wpisany jest do rejestru zabytków 30.12.1983r pod nr. A-334